

Pabo deeltijd (A-klas)

Vierjarig traject
semesterrationales en moduleoverzicht

Inhoud

1. Blended leren en werken met leeruitkomsten	3
2. Doorlopende lijn in werkplekleren	4
3. Overzicht van het vierjarige traject	4
4. Semesterrationales en moduleoverzichten	5
Semester 1 – Fase A1: oriënteren, basis leggen en leren kijken naar onderwijs	5
Moduleoverzicht	5
Semester 2 – Fase A2: pedagogisch handelen en vakdidactiek verbreden	6
Moduleoverzicht	6
Semester 3 – Fase B1: verdiepen, vakdidactisch ontwerpen en leren als middel en doel	7
Moduleoverzicht	7
Semester 4 – Fase B2: meer verantwoordelijkheid, inclusiever handelen en vakdidactiek verbinden	8
Moduleoverzicht	8
Semester 5 – Fase C2: leeftijdspecialisatie jonge kind of oudere kind	9
Moduleoverzicht Jonge kind	9
Moduleoverzicht Oudere kind	9
Semester 6 – Fase C2: thematisch verdiepen, vakprofilering en eigen kleur ontwikkelen	10
Moduleoverzicht	10
Semester 7 – Minorruimte; voorbereiding op afstuderen	11
Semester 8 – Fase D1 en D2: onderwijsmanifest, WPL D/LIO en startbekwaam leraarschap	11
Moduleoverzicht	11

1. Blended leren en werken met leeruitkomsten

De pabo deeltijd is opgebouwd vanuit blended leren: je leert op de opleiding, op je stageschool en thuis. De bijeenkomsten op de opleiding zijn bedoeld voor verdieping, uitwisseling en doelbewuste oefening. De voorbereiding en verwerking doe je grotendeels thuis en in de stage. De didactische routekaarten per module op Brightspace helpen je om per module zicht te houden op voorbereiding, bijeenkomst, verwerking en toetsing.

Een belangrijk uitgangspunt is het werken met leeruitkomsten. Modules zijn uitgewerkt in leeruitkomsten en succescriteria. De uitgeschreven leeruitkomsten en succescriteria van de modules vind je op de Brightspacepagina van de module. Er zijn twee manieren om een leeruitkomst aan te tonen:

- Door het maken van de door de opleiding ontwikkelde toetsing

Elke module sluit je af met een toets. Dit kan een portfolio, presentatie, werkstuk, digitale toets of een schriftelijke toets zijn. Vanaf de volgende pagina vind je van de modules van kwartiel 1 de bijbehorende didactische routekaarten. Hierin zie je wat je elke week gaat doen in de bijeenkomsten, hoe je je daarop voorbereidt en hoe je de lesstof verwerkt. Ook staat hier vermeld hoe de toetsing van de module in elkaar steekt. Een uitgebreidere beschrijving hiervan is te vinden in Brightspace in de bijbehorende modulepagina's.

- Door het laten valideren van zelfgekozen beroepsproducten

Als je de leeruitkomsten en de bijbehorende succescriteria/prestatie-indicatoren op een andere wijze wil aantonen dan met de toets die de opleiding biedt, kun je kiezen voor een persoonlijke leerroute. Je kunt in dat geval delen van leeruitkomsten aantonen op basis van beroepsproducten. Onder beroepsproducten worden diensten of producten verstaan die een professional moet kunnen leveren in het uitoefenen van zijn beroep. Dit heet validering.

Als je *tijdens* de opleiding de leeruitkomst op een andere wijze wil aantonen, dus niet via een onderwijseenheid uit de reguliere opleiding, dan kun je kiezen voor deze persoonlijke leerroute. Die route bespreek je vooraf met de docent die de betreffende leereenheid verzorgt. Hiervoor maak je een plan van aanpak (zie format in Brightspace bij het kopje *curriculumoverstijgend*). Het plan van aanpak bespreek je altijd vooraf met de docent van de module.

In Brightspace bij het kopje 'curriculumoverstijgend' en dan het item 'Valideren & vrijstelling van onderwijseenheden' kun je precies nalezen welke wegen je moet bewandelen om via deze route de leeruitkomsten aan te tonen.

Werkplekleren, KP/PPO, het onderwijsmanifest en de kennisbasistoetsen komen hiervoor niet in aanmerking.

2. Doorlopende lijn in werkplekleren

Werkplekleren vormt de rode draad door het vierjarige traject. Je begint met oriënteren en eenvoudige lesopdrachten, groeit door naar het verzorgen van dagdelen en eindigt met startbekwaam handelen in WPL D. Onderstaande lijn vat de stagedoelen samen.

Fase	Focus	Richtlijn voor werkplekleren
A1	Oriënteren op de onderwijspraktijk	Eenvoudige lesopdrachten in een willekeurige bouw; 1 à 2 onderwijsactiviteiten of lessen per stagedag; schriftelijk voorbereiden met het basismodel; kennismaken met school, groep en mentor
A2	Zelfstandiger lesgeven in een andere bouw	2 à 3 onderwijsactiviteiten of lessen per stagedag; lessen worden gevarieerder en krijgen meer verdieping; methodelessen aanpassen of uitbreiden; je maakt ook gebruik van de lesvoorbereidingsformulieren voor een meer leerkrachtgestuurde of meer leerlinggerichte les.
B1	Verder bekwamen en een dagdeel verzorgen	Twee/drie onderwijsactiviteiten of combilessen; rekening houden met verschillen; verschillende didactische modellen gebruiken; verdiepen in leerlingvolgsystemen; regelmatig een dagdeel onderwijs verzorgen;
B2	Meer verantwoordelijkheid voor organisatie en onderwijs	Drie/vier onderwijsactiviteiten of combilessen; vaker dagdelen verzorgen; bijbehorende werkzaamheden uitvoeren; vak- en vormingsgebieden spreiden; betekenisvolle contexten gebruiken; onderwijs buiten het lokaal en de wereld de school in brengen.
C1/C2	Specialiseren, onderzoeken en profileren	Bewust kiezen voor jonge of oudere kind, themagroepen en vakprofilering; onderwijs ontwerpen op basis van doelen, leerlingen en context; handelen onderbouwen met theorie en praktijkdata; professionele identiteit verder aanscherpen.
D	Afstuderen en startbekwaam handelen	In WPL D neem je veel verantwoordelijkheid voor onderwijs en klassengebeuren. Je verzamelt bewijs voor je onderwijsmanifest, werkt aan een samenhangend professioneel verhaal en laat zien dat je startbekwaam handelt.

3. Overzicht van het vierjarige traject

Jaar / fase	Semester	Kern van het semester	Modules
Jaar 1 / fase A	1	Oriënteren, (kennis)basis leggen en leren kijken naar onderwijs.	Onderwijspedagogiek, een sterke taalbasis, inleiding vakdidactiek rekenen, handschrift, OJW A1, WPL A1 + KP/PPO.
Jaar 1 / fase A	2	Pedagogisch handelen versterken, kennisbasis uitbreiden en vakdidactiek verbreden.	Onderwijspedagogiek, rekenen hele getallen, taal, OJW A2, beeldende vorming, WPL A2 + KP/PPO.
Jaar 2 / fase B	3	Vakdidactisch verdiepen en onderwijs ontwerpen vanuit leren als middel en doel.	Onderwijspedagogiek, meten en meetkunde, Engels, rijke taal/rijke lezers, muziek, WPL B1 + KP/PPO.
Jaar 2 / fase B	4	Meer verantwoordelijkheid, inclusiever handelen en vakdidactiek verbinden.	Onderwijspedagogiek, rekenen BVPK, OJW B, taalonderwijs voor iedereen, Bewegingsonderwijs, WPL B2 + KP/PPO.
Jaar 3 / fase C	5	Specialiseren in jonge kind of oudere kind.	Leeftijdsspecialisatie, kennisbasistoetsen, WPL C1 + KP/PPO.
Jaar 3 / fase C	6	Thematisch verdiepen en een eigen vakprofiel ontwikkelen.	Keuzemodules themagroepen, vakprofilering, WPL C2 + KP/PPO.
Jaar 4 / fase D	7	Verbreden of verdiepen via minorruimte en voorbereiden op afstuderen.	Minor, voorbereiding onderwijsmanifest en WPL D.
Jaar 4 / fase D	8	Afstuderen: onderwijsmanifest en startbekwaam handelen.	Onderwijsmanifest, WPL D + KP/PPO D.

4. Semesterrationales en moduleoverzichten

Semester 1 – Fase A1: oriënteren, basis leggen en leren kijken naar onderwijs

In het eerste semester staat de overstap naar de rol van leraar centraal. Je leert de opleiding, je medestudenten en de basisschoolpraktijk kennen. De kern is: een gedegen kennisbasis leggen, begrijpen hoe leren en lesgeven werkt, pedagogisch-didactisch redeneren, zicht krijgen op vakdidactische basisprincipes en eerste eenvoudige onderwijsactiviteiten ontwerpen en uitvoeren. De modules versterken elkaar: onderwijspedagogiek helpt je redeneren over leren en lesgeven, rekenen/wiskunde en taal leggen een vakdidactische basis, handschriftontwikkeling maakt je bewust van de rol van voordoen, oefenen en begeleiden, en OJW verbindt kennis van wereldoriëntatie met de praktijk. In WPL A1 verzamel je eerste ervaringen, leer je observeren, bereid je korte lessen schriftelijk voor en werk je aan je ontwikkeling als leerkracht.

Moduleoverzicht

Modulenaam	Toetsvorm	Opdrachten in de stage / praktijk
Onderwijspedagogiek – Leren en lesgeven	Openboektoets	Verzamel voorbeelden voor je groeidocument pedagogisch-didactisch redeneren.
Rekenen/wiskunde – Inleiding in vakdidactiek	Instructievideo en onderbouwing	Ontwerp en voer een korte rekeninstructie uit en leg deze vast op video.
Handschriftontwikkeling en schrifteducatie	Eindwerkstuk (inclusief portfolio)	Een lesobservatie aanvankelijk schrijven + een les voorbereiden en uitvoeren (in lesvoorbereidingsformulier volgens onderwijsmodel)
Taal – Een sterke taalbasis	Digitale toets	Bekijken taalmethode en spellingonderwijs in de eigen stageschool + lesobservatie taalontwikkend lesgeven
OJW A1 – natuur & techniek en aardrijkskunde	Digitale deoltoetsen en lesactiviteit	Voer een lesactiviteit voor natuur & techniek uit en een voor aardrijkskunde.
WPL A1 + KP/PPO A	Stagebeoordeling en presentaties KP/PPO	WPL-doelen en Illustraties KP/PPO

Semester 2 – Fase A2: pedagogisch handelen en vakdidactiek verbreden

In semester 2 verschuift de aandacht van oriënteren naar bewuster pedagogisch en didactisch handelen. Je leert kijken naar groepsprocessen, klassenmanagement, regels, routines en werkt aan je pedagogische tact. Tegelijk verbreed je je vakdidactische repertoire: je werkt aan rekenen met hele getallen, taal om te praten, denken en schrijven, OJW-basisdidactiek en vakdidactiek beeldende vorming. In de stage ga je naar een andere bouw of een andere context en neem je meer initiatief. Je lessen worden gevarieerder en krijgen meer verdieping.

Moduleoverzicht

Modulenaam	Toetsvorm	Opdrachten in de stage / praktijk
Onderwijspedagogiek – Pedagogisch handelen	Openboektoets	Je laat de Vragenlijst Interpersoonlijk Leraarsgedrag invullen door leerlingen in jouw stageklas.
Rekenen/wiskunde – Hele getallen	Digitale toets	Geen
OJW A2 – geschiedenis en levensbeschouwing	GS: Digitale deoltoetsen en lesactiviteit LB: Werkstuk	GS: een lesactiviteit uitvoeren LB: een analysemodel invullen en een les levensbeschouwing uitvoeren. Daarnaast zijn er twee praktijkopdrachten die ergens anders dan op stage uitgevoerd kunnen worden (het voeren van een dialoog en een levensbeschouwelijke praktijk beleven).
Taal – Taal om te praten, denken en schrijven	Presentatie	De ontwikkelde lessen kunnen indien gewenst uitgevoerd worden op de eigen stageschool, maar dit is geen verplichting.
Beeldende vorming – vakdidactiek	Werkstuk	Ontwerp en voer een beeldende activiteit uit; begeleid proces en product en reflecteer op creatieve keuzes, instructie en feedback.
WPL A2 + KP/PPO A	Stagebeoordeling en presentaties KP/PPO	WPL-doelen en Illustraties KP/PPO

Semester 3 – Fase B1: verdiepen, vakdidactisch ontwerpen en leren als middel en doel

In het derde semester bouw je verder aan vakdidactisch meesterschap. Je leert onderwijs niet alleen uitvoeren, maar ook sterker ontwerpen en verantwoorden. Onderwijspedagogiek richt zich op leren als middel en als doel: hoe zet je bijvoorbeeld toetsing, metacognitieve vaardigheden, samenwerkend leren of technologie in om leren te ondersteunen, en hoe maak je deze aspecten zelf ook onderwerp van leren? De vakmodules vragen om bewuste keuzes in instructie, materiaalgebruik en didactiek. In WPL B1 verzorg je steeds vaker meerdere lessen achter elkaar en werk je toe naar het kunnen dragen van een dagdeel onderwijs.

Moduleoverzicht

Modulenaam	Toetsvorm	Opdrachten in de stage / praktijk
Onderwijspedagogiek – Leren als middel en als doel	Openboektoets	Geen
Rekenen/wiskunde – Meten, meetkunde en verbanden	Mondeling	Ontwerp een meet- of meetkundeles met concrete materialen, modellen of onderzoekend handelen; verzamel leerlingredeneringen als bewijs.
Engels op de basisschool	Digitale toets	JK: Lees een Engels prentenboek voor aan (een groepje) leerlingen. OK: verzorg een fase 1 en 2 van een Engelse les. Onderzoek op welke wijze toetsing een rol krijgt bij Engels op jouw stageschool. Speel een Engels taalspel met (een groepje) leerlingen of voer een Energizer uit.
Taal – Rijke taal, rijke lezers	Werkstuk	Invullen leesscan PO voor de eigen stageschool + voorlezen in de klas.
Muziek	Werkstuk	Voer een muzikale activiteit uit, zoals zingen, luisteren, bewegen of ontwerpen; let op actieve deelname en didactische opbouw.
WPL B1 + KP/PPO B	Stagebeoordeling en presentaties KP/PPO	WPL-doelen en Illustraties KP/PPO

Semester 4 – Fase B2: meer verantwoordelijkheid, inclusiever handelen en vakdidactiek verbinden

In semester 4 neem je meer verantwoordelijkheid voor het onderwijs en het klassengebeuren. Je werkt aan complexe vakdidactiek, zoals breuken, verhoudingen, procenten en kommagetallen, taalonderwijs voor iedereen, Engels en OJW-vakdidactiek. Onderwijspedagogiek verdiept je pedagogische en maatschappelijke blik, gericht op burgerschap, inclusie en digitale geletterdheid. In de stage wordt je handelen breder: je geeft vaker dagdelen, voert bijbehorende werkzaamheden uit en leert onderwijs ontwerpen vanuit leerdoelen en passend bij de context.

Moduleoverzicht

Modulenaam	Toetsvorm	Opdrachten in de stage / praktijk
Onderwijspedagogiek – Capita selecta / burgerschap	Openboektoets	Volgt t.z.t.
Rekenen/wiskunde – Breuken, verhoudingen, procenten en kommagetallen	Schriftelijke toets	Geen
OJW B – vakdidactiek	Werkstuk	LB: een ritueel ontwerpen en uitvoeren. Optioneel: een aantal zelfontworpen dagopeningen uitproberen. AK+NT: een les(activiteit) vanuit mens en natuur
Taal – Taalonderwijs voor iedereen	Werkstuk	Lesobservatie in de eigen school of nieuwkomersschool + ontwerpen en verzorgen van les gericht op woordenschatopbouw in de eigen stageklas + verzorgen van een lesactiviteit gericht op nieuwkomers
Bewegingsonderwijs	Presentatie	Analyseer de beweegsituatie op school en plein. Voer korte gesprekken met betrokkenen. Ontwerp en begeleid een pleinactiviteit. Probeer energizers of bewegend leren uit. Observeer bewegingsonderwijs aan kleuters. Geef minimaal twee bewegingslessen aan kleuters. Reflecteer op je lessen en activiteiten. Geef een kort verbeteradvies voor dynamische schooldag en jonge kind.
WPL B2 + KP/PPO B	Stagebeoordeling en presentaties KP/PPO	WPL-doelen en Illustraties KP/PPO

Semester 5 – Fase C2: leeftijdsspecialisatie jonge kind of oudere kind

In semester 5 kies je nadrukkelijker positie als aanstaande leraar: je specialiseert je in het jonge kind of het oudere kind. Je verdiept je in ontwikkeling, leren, onderwijsontwerp en handelingsgericht werken voor de gekozen leeftijdsgroep. De stage wordt daarmee meer gericht: je verzamelt praktijkgegevens, onderzoekt onderwijsbehoeften en ontwerpt onderwijs dat past bij de ontwikkelingsfase van kinderen. Tegelijk bereid je je voor op kennisbasistoetsen en verdiep je je professionele identiteit in KP/PPO C.

Moduleoverzicht Jonge kind

Modulenaam	Toetsvorm	Opdrachten in de stage / praktijk
Doorgaande lijnen taal en rekenen jonge kind	Digitale toets	Geen
Visie op ontwikkeling jonge kind	Mondeling	Hoekenproject van zes dagdelen voorbereiden en uitvoeren in een kleutergroep (eventueel groep 3).
Didactisch handelen jonge kind	Portfolio	Keuze-opdrachten, uit te voeren met (een deel van) de stagegroep of individuele leerlingen.
Onderwijspedagogiek jonge kind	Mondeling	Maken van een groepsoverzicht van (een deel van) de groep. Vanuit onderwijsbehoeften interventies opstellen, uitvoeren en evalueren.
Kennisbasistoetsen Nederlands/taal, rekenen/wiskunde	Digitale kennisbasistoetsen	-
Kennisbasistoets Engels	Mondeling	-
WPL C1 + KP/PPO JK	Stagebeoordeling en presentatie KP/PPO	WPL-doelen en Illustraties KP/PPO Filmen van spel en spelbegeleiding

Moduleoverzicht Oudere kind

Modulenaam	Toetsvorm	Opdrachten in de stage / praktijk
Handelingsgericht werken oudere kind	Portfolio en mondeling	QuickScan handschrift Rekenen/Taal: cyclus HGW doorlopen.
Onderwijs ontwerpen oudere kind	Werkstuk en presentatie	Verhalend ontwerp ontwerpen, uitvoeren en evalueren.
Onderwijspedagogiek oudere kind	Digitale toets	Geen
Kennisbasistoetsen Nederlands/taal, rekenen/wiskunde	Digitale kennisbasistoetsen	-
Kennisbasistoets Engels	Mondeling	-
WPL C1 + KP/PPO OK	Stagebeoordeling en presentatie KP/PPO	WPL-doelen en Illustraties KP/PPO

Semester 6 – Fase C2: thematisch verdiepen, vakprofilering en eigen kleur ontwikkelen

In semester 6 staat verdieping en profilering centraal. Je kiest themagroepen en werkt aan een vakprofilering, vanuit kunstzinnige oriëntatie en OJW. Je leert onderwijs ontwerpen vanuit grotere thema's, samenhang tussen vakgebieden en de context van de school. In de stage laat je zien dat je beredeneerde keuzes kunt maken, dat je onderwijs kunt evalueren en dat je je eigen professionele kleur ontwikkelt.

Moduleoverzicht

Modulenaam	Toetsvorm	Opdrachten in de stage / praktijk
Keuzemodules themagroepen	Beroepsproduct / werkstuk	Volgt
Vakprofilering	Werkstuk / portfolio	Volgt
WPL C2 + KP/PPO C	Stagebeoordeling en presentaties KP/PPO	WPL-doelen en Illustraties KP/PPO

Semester 7 – Minorruimte; voorbereiding op afstuderen

In semester 7 benut je de minorruimte voor verbreding of verdieping. De gekozen minor bepaalt de inhoud en toetsing. Voor de pabo-deeltijd is dit semester ook een belangrijk voorbereidingsmoment richting de afstudeerfase: je scherpt je professionele profiel aan, brengt in kaart welke bewijzen je al hebt en welke ervaringen je nog nodig hebt voor WPL D en het onderwijsmanifest. Wanneer de minor praktijkcomponenten bevat, verbind je die nadrukkelijk aan je ontwikkeling als leraar basisonderwijs.

Semester 8 – Fase D1 en D2: onderwijsmanifest, WPL D/LIO en startbekwaam leraarschap

Het laatste semester is de afstudeerfase. Je brengt je ontwikkeling samen in het onderwijsmanifest en laat in WPL D zien dat je startbekwaam kunt handelen als leraar basisonderwijs. Je neemt verantwoordelijkheid voor onderwijs, pedagogisch klimaat, differentiatie, evaluatie, samenwerking en professionele communicatie. De opleiding, de school en jijzelf kijken naar de samenhang: wie ben jij als leraar, hoe onderbouw je je handelen en hoe laat je zien dat leerlingen door jouw handelen tot leren komen?

Moduleoverzicht

Modulenaam	Toetsvorm	Opdrachten in de stage / praktijk
Onderwijsmanifest	Portfolio / onderwijsmanifest en eindgesprek	Illustraties onderwijsmanifest
WPL D/LIO	Stagebeoordeling	WPL-doelen